

Информация за семинар

СЪДЕБНА МЕЖДУКУЛТУРНА КОМУНИКАЦИЯ В СЕМЕЙНАТА МЕДИАЦИЯ

В периода 2-5 юни 2014г. в София се проведе първият етап от проекта, ръководен от Апелативния съд в Крайова, Румъния, на тема „СЪДЕБНА МЕЖДУКУЛТУРНА КОМУНИКАЦИЯ В СЕМЕЙНАТА МЕДИАЦИЯ“. От българска страна организатори бяха Софийският районен съд /СРС/, Софийският градски съд и Центърът по спогодби и медиация /ЦСМ/ към СРС. Участваха съдии, адвокати и медиатори от Румъния, Хърватска и Италия.

Информация за ЦСМ, неговата работа и развитието на медиацията в България изнесе председателят на центъра Милена Гунчева. Всички данни, които тя сподели, бяха онагледени с изгледи от най-красивите кътчета на България. Така се получи двоен резултат - гостите добиха представа за развитието на медиацията у нас и едновременно с това – за хубостите на страната ни.

Това, което веднага направи впечатление е, че във всичките държави-участнички се работи активно по въпросите на медиацията. Като нормативна база нашият Закон за медиацията /ЗМ – 2004г./ предшества останалите, но навсякъде има изградена ясна и точна държавна стратегия за развитието на медиацията. Държавата има отношение към задължителния характер на медиацията, показано в нормативните й актове, и към обучението и квалификацията на медиаторите, докато в България Министерството на правосъдието /МП/ не проявява никакъв интерес към качеството на обучение на медиаторите. На Интернет-страницата на министерството е качен от много години примерен учебен план, и до тук. Медиаторските организации изпратиха предложение до министерството за създаване на работна група, която да подготви промени в ЗМ за създаването на Камара на медиаторите. Целта е да има браншови орган, който да следи за качеството на обучението и провеждането на медиациите. Но министерството отговори, че е претоварено с работа и няма в момента интерес към предложенията.

По всички критерии водеща е Италия, където задължителната медиация е приета със закон, който има четири годишен изпитателен срок. В сключваните договори има клаузи за медиация, т.е. държавата се е ангажирала с управлението на медиацията.

В Италия медиатор се става с 50-часово обучение. Всяка година медиаторът трябва да участва в 18 часа опреснително обучение, за да запази акредитацията си, и да е провел минимум 10 медиации. Това означава, че италианското МП актуализира непрекъснато регистъра на медиаторите. То прави и разлика между правоспособност и активна дейност, докато нашият регистър е пълен най-вече с неработещи, а само регистрирани медиатори. На търсещите медиация у нас е много трудно да изберат медиатор от регистъра.

Италианските адвокати са задължени да информират писмено клиентите си за възможностите на медиацията и за финансовите стимули, произтичащи от нея. Ако адвокатът не го направи, следва санкция за него и колегията, към която принадлежи. От 2010г. адвокатите са задължени да присъстват на медиацията. Ако една от страните пък откаже медиация, заплаща по-голяма част от разходите по делото. Срокът за провеждане на медиацията е три месеца. От 2014г. съдебните такси в италианските съдилища са увеличени. Статистиката показва, че разходите и времето за съдебния процес – около три години, са по-неизгодни отколкото решаването на спора с медиация.

Италианското Министерство на правосъдието контролира тарифите за медиация. Първата информационна среща, на която се решава дали ще се продължи с медиация или не, струва 40 евро. Тарифите варират от 60 до 1000 евро. Страните си поделят разходите за медиацията.

В Румъния Законът за медиацията е приет през 2006г. и е важна част от стратегията за развитието на съдебната система. Фактът, че проектът се ръководи от Апелативния съд в Крайова, е показателен.

Според румънското законодателство първата информационна среща е задължителна и тя не се заплаща от страните. Медиаторът издава удостоверение за провеждането ѝ. Това е добро решение, като се има пред вид балканския манталитет и познатата ни реплика: „Ще те съдя до край!“. Разходите за медиацията са част от съдебните разходи и ищецът може да иска ответникът да ги заплати.

За извършването на същинската медиация медиаторът задължително подписва договор със страните. Законът за медиация предвижда, че медиацията може да се включва като клауза във всякакви договори, даже може да се впише и името на медиатора, с когото биха работили договарящите се страни.

Оторизацията на медиаторите се извършва от Съвета на медиаторите. Той оторизира и обучителните организации. Обучените медиатори се вписват в регистър и се публикуват в Държавен вестник.

В Хърватска медиацията е уредена в закона за семейството, който ще е в сила от 1.07.2014 г. Правилникът за медиацията ще влезе в сила на 1.01.2015г. Той ще регламентира задължителните консултации и семейната медиация. Очаква се до този срок да бъдат обучени и семейните медиатори.

Задължителната консултация в Хърватска е помощ, предоставена на членовете на семейството от центровете за социално подпомагане, които ги информират за ползите от медиацията. На тези срещи страните идват лично. Разходите по семейната медиация се поемат от компетентното министерство. Ако семейната медиация се извършва извън системата на министерството, но бидейки свързана с правата и интересите на детето, една част от разходите се поемат от министерството.

Всяка от представените на семинара по проекта страни работи по Директива 2008/52/ЕО и Регламент №2201/2003. Тези нормативни актове на ЕС са дали тласък за развитието на медиацията във всяка една от тях.

Семинарът беше интересна и наситена с много информация среща, която помогна на нас – медиаторите- да си сверим часовниците и да видим къде сме спрямо останалите съседи. Изводът е, че имаме да наваксовме, и то на държавно ниво. А всеки един от нас като медиатор трябва да работи и за собственото си професионално развитие, за да нараства доверието към медиацията в скептичното и недоверчиво балканско общество.

Керачка Михаел - медиатор

www.pechelimzaedno.net